

Kohopää, Lettojärvi
7.11.2016

kirjaamo@stm.fi

Viite: STM068:00/2015

Energiateollisuuden lausunto sote- ja maakuntauudistuksesta

VOIMALAITOSTEN KIINTEISTÖVERO

Voimalaitosten kiinteistöverotuotot tulee jäädä jatkossakin sijaintipaikkakunnalle

Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä on esitetty kaikkien kiinteistöverotuotosten osittaista siirtämistä kuntien verotulojen tasausjärjestelmän piiriin. Siirto toteutettaisiin esityksen mukaan muuttamalla kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 24 §:n 5 momenttia.

Tällä hetkellä tasausjärjestelmässä on puolet ydinvoimaloiden kiinteistöverotuotoista muiden kiinteistöverotuottojen ollessa kokonaan tasausjärjestelmän ulkopuolella. Energiateollisuuden jäsenillä on vesi, ydin sekä tuulivoimalaitoksia, joita esitetty muutos tulisi käytännössä koskettamaan.

Muutoksen johdosta useat voimalaitospaikkakunnat menettävät valtionosuuksia tai joutuvat maksamaan tasausta enemmän suhteessa tilanteeseen, jossa voimalaitosten kiinteistöveroja ei oteta mukaan tasausjärjestelmään. Toisaalta kuntien rahoituksessa tapahtuu paljon muitakin muutoksia ja kiinteistöverojen rooli kuntien rahoituksessa tulee korostumaan. Käytännössä muutoksilla on vaikutusta tuotantolaitosten hyväksyttävyyteen niiden sijaintipaikkakunnalla. Tämän takia on tärkeää huolehtia, että voimalaitosten kiinteistöverotuloista merkittävä osa jää paikkakunnalle jatkossakin, eikä verotulojen tasausjärjestelmään tulisi tältä osin tehdä muutoksia osana sote- ja maakuntauudistusta.

Voimalaitosten kiinteistöveroa tulee arvioida kokonaisuutena

Kiinteistöverotukseen liittyen on käynnissä laaja kehittämishanke. Osana tätä kehittämishanketta tulisi arvioida myös voimalaitosten kiinteistöveroja kokonaisuutena ennen muutosten tekemistä tasausjärjestelmään.

Osana kiinteistöverotuksen uudistamista tulisi arvioida voimalaitosten ja muiden tuotannollisessa toiminnassa olevien kiinteistöjen erilainen verokohtelu ja mahdollisuudet verotuksen yhdenmukaistamiseksi. Tällä hetkellä erilaiset teollisessa toiminnassa olevat kiinteistöt verotetaan hyvin eri tavoin ja ydin- ja vesivoimalaitosten kiinteistöverot ovat muuta teollisuutta huomattavasti korkeampia. Perusteluita eriävälle ei juurikaan ole olemassa.

Toisaalta tulisi arvioida miten nyt esitetyt muutokset yhdessä kiinteistöveron laajemman kehittämisen kanssa vaikuttaa kuntien verotuloihin sekä voimalaitosten hyväksyttävyyteen paikkakunnalla.

Energiateollisuus ry

Fredrikinkatu 51–53 B, 00100 Helsinki

PL 100, 00101 Helsinki

Puhelin: (09) 530 520, faksi: (09) 5305 2900

www.energia.fi

EU:ssa ja Suomessa ollaan siirtymässä hiilineutraaliin tulevaisuuteen ja esimerkiksi tuulivoimaa on jopa tuettu investointien synnyttämiseksi. Voimalaitosten kiinteistöveron kohteena olevat tuotantolaitokset ovat kaikki hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymisen toteuttavia eikä niiden verottaminen ole energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden mukaista.

Voimalaitosten kiinteistöverotusta kehitettäessä on myös syytä huomata, että Pohjoismaissa sähköntuotannon kannattavuus on heikentynyt viimeaikoina merkittävästi. Lisäksi energiaverot ja energian tuotantolaitosten verot näyttävät olevan kansainvälisen verokilpailun kohde, sillä energiaverotuksella on vaikutusta yritysten toimintaan sekä kansalaisten ostovoimaan. Pitkällä aikavälillä verot voivat vaikuttaa sekä sähköntuotantolaitosten että energiaa käyttävien palveluiden ja teollisuuden sijoittumiseen. Esimerkkeinä kannattavuuden heikentymiseen ja verokilpailuun vastaamisesta on Ruotsissa vastikään tehty päätös alentaa vesi- ja ydinvoimalaitosten kiinteistö- ja kapasiteettiveroja sekä Pohjoismaissa tapahtunut konesalitoimijoiden houkuttelu sähköveroja alentamalla.

Ehdotammekin, että voimalaitosten kiinteistöverotulojen osalta verotulojen tasausjärjestelmään ei tehdä muutoksia

Ennen kehittämishankkeen valmistumista ja kokonaisvaltaisemman arvioinnin tekemistä, ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa verotulojen tasausjärjestelmää, vaan muutoksista tulee pidättäytyä voimalaitosten kiinteistöveron osalta.

YMPÄRISTÖNSUOJELU JA -VALVONTA SEKÄ KALA- JA VESITALOUSTEHTÄVÄT

Ehdotuksen mukaan nykyiset valtion ympäristöhallinnon luvat, ympäristövalvonta ja luonnonsuojelu kootaan uuden perustettavan valtion valtakunnallisen viraston tehtäväksi, mutta nykyiset valtion kala- ja vesitalousasiat, vesien ja merensuojelun sekä tulvariskien hallinnan tehtävät siirretään maakunnille.

Energiateollisuus pitää edellä kuvattua tehtäväjakoa onnistuneena. On perusteltua, että valtion nykyisin käsittelemät ympäristö- ja vesitalousluvut pysyvät valtiolla ja hoidetaan jatkossa yhdessä virastossa. Tämä mahdollistaa parhaiten yhdenmukaisen linjan, riittävän resurssoinnin ja asiantuntemuksen keskittämisen merkittävien laitosten lupien käsittelyyn. Luvituksen ja valvonnan hoitaminen jatkossa samassa viranomaisessa selkeyttää ja sujuvoittaa luvitusta, kun erillistä valvojan viranomaisen lausuntoa ei tarvita. Samoin luonnonsuojelun näkökulmat tulevat huomioon otetuksi lupaprosessissa lupaviranomaisen toimesta.

Erityisesti vesilain mukaisissa vesitalousluvuissa, mutta osin myös ympäristönsuojelulain mukaisissa ympäristöluvuissa, on otettava kantaa myös vesienhoidon ja -käytön sekä kalakantojen hoidon tavoitteiden turvaamiseen. Esitetystä tehtävän jaossa **valtiolla on oltava riittävä resursointi sekä yleisen edun valvontatehtävä näissä asioissa siten, että maakunnalle ei muodosteta valitusoikeutta valtion lupiin.** Nykyisin ELY-keskukset voivat valittaa AVI:en myöntämistä luvista, mikä on ollut toiminnanharjoittajan kannalta täysin kestävä tilanne.

Ehdotuksen mukaan kuntien nykyisin hoitama ympäristönsuojelutehtävä jäisi kunnille, kun taas ympäristöterveydenhoito sekä maakunnan ja kuntien sopimuksella myös rakennusvalvonta siirtyvät maakuntien tehtäväksi. **Näkemyksemme mukaan ympäristönsuojelutehtävien hoitaminen maakunnissa olisi perusteltua.** Ympäristönsuojelu muodostaa kokonaisuuden em. muiden tehtävien kanssa siinä määrin, että tehtävien hoitaminen samassa viranomaisessa on perusteltua. Ympäristönsuojelun tehtävä on laaja, joten sen hoitamisen keskittäminen turvaisi tarvittavan resurssoinnin ja asiantuntemuksen. Maakuntien tehtävänä on ehdotuksen mukaan tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä parantaa ympäristötietoutta. Tätä maakunnan tehtävää voidaan tukea siirtämällä ympäristönsuojelu maakuntiin.

SÄHKÖJOHTOJEN SIJOITTAMINEN

Syyskuussa 2013 voimaan tullut uusi sähkömarkkinalaki edellyttää sähköverkko-yhtiöitä investoimaan voimakkaasti sähkönjakelun toimitusvarmuuden kehittämiseen. Sen seurauksena sähköverkon ilmajohtoja puretaan ja tilalle asennetaan säävarmoja maakaapeleita. Sähkömarkkinalain velvoitteet ulottuvat vuoteen 2028 asti, joten investointimäärät pysyvät korkealla tasolla siihen asti.

Kaapeleiden, johtojen ja putkien sijoittamiseen maantien tiealueelle ja niiden tie-alueella tapahtuviin huoltotöihin tarvitaan tienpitoviranomaisen lupa. Lupa on tilanteesta riippuen joko sijoituslupa tai työ lupa. Nykyisin lupapäätökset tehdään keskitetysti Pirkanmaan ELY-keskuksessa. **Tehtävän keskittäminen on edistänyt maakaapelointihankkeiden toteutumista ja ET esittää luvituksen keskittämistä jatkossakin esimerkiksi joko maakuntien yhteistoiminnan kautta tai osoittamalla tehtävä valtiolle.**

TASAPAINO ELINKEINOELÄMÄN JA YMPÄRISTÖNSUOJELUN VÄLILLE

Maakunnille ehdotetaan monialaisesti edistämisen-, kehittämis-, ohjaamis- ja tiedotustehtäviä. Näissä tehtävissä, kuten maakunnan suunnittelussa ja maakuntakaavoituksessa sekä kuntien aluekäytön edistämiseksi, tulee näkyä nykyisten ELY-keskusten kannanottoja (lausunnot ja valitukset) tasapuolisemmin **myös elinkeinoelämän näkökulmat ympäristönsuojelun rinnalla.**

DIGITALISAATION EDISTÄMINEN JA SÄHKÖISET JÄRJESTELMÄT

Lakiehdotuksen mukaan maakunnilla olisi valtakunnallinen tieto- ja viestintätekniikan palvelujen palvelukeskus. Esimerkiksi ympäristötiedon sujuvan ja kattavan tuottamisen kannalta on oleellista, että **toiminnanharjoittajien laitos- ja hanketietoja voidaan käsitellä valtion ja maakuntien sekä mahdollisuuksien mukaan myös kuntien yhteisen järjestelmän kautta.** Yhteisestä järjestelmästä olemassa oleva tieto voidaan jakaa tietoa tarvitseville ja siihen oikeutetuille tahoille digiperiaatteiden mukaisesti.

Yhteyshenkilömme kiinteistöveroasiassa on Antti Kohopää. Hänen puhelinnumerossa on 050 344 9265 ja sähköposti antti.kohopaa@energia.fi.

Yhteyshenkilömme muissa asioissa on Heidi Lettojärvi. Hänen puhelinnumerossa on 050 595 7705 ja sähköposti heidi.lettojarvi@energia.fi.

Kunnioitavasti

Energiateollisuus ry

Jukka Leskelä
Toimitusjohtaja